

Pytania i odpowiedzi dotyczące regulacyjnych standardów technicznych w zakresie europejskiego jednolitego elektronicznego formatu sprawozdawczego (ang. European Single Electronic Format — ESEF)

1) Co to jest format ESEF?

Europejski jednolity elektroniczny format sprawozdawczy (ESEF) jest to nowy jednolity format raportowania służący do sporządzania rocznych raportów finansowych. Raporty te mają być publikowane w formacie ESEF od 2021 roku przez spółki notowane na giełdzie papierów wartościowych w Unii Europejskiej.

Format ten przewiduje wykorzystanie jednego pliku¹, zawierającego sprawozdanie finansowe, sprawozdanie zarządu oraz oświadczenia osób upoważnionych przez spółkę. Jest to plik czytelny dla człowieka, podobnie jak zwykła strona internetowa. W ramach dodatkowego obowiązku spółki sporządzające skonsolidowane sprawozdania finansowe na podstawie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) będą musiały znakować (ang. tag) określone informacje w swoich sprawozdaniach finansowych zgodnie z taksonomią MSSF przy użyciu standardu Inline XBRL (iXBRL). Dzięki temu sprawozdania finansowe będą nadawały się do odczytu maszynowego.

2) Dlaczego Komisja Europejska wprowadza europejski jednolity elektroniczny format sprawozdawczy i jakie płyną z tego korzyści?

Format ESEF wprowadza się na podstawie art. 4 ust. 7 Dyrektywy Transparencji w celu odzwierciedlenia przyjętego przez Parlament Europejski i Radę planu utworzenia jednolitego ustrukturyzowanego formatu elektronicznego dla rocznych raportów finansowych publikowanych w Unii Europejskiej.

Format ESEF zwiększa porównywalność i użyteczność informacji finansowych. Korzystanie ze standardu iXBRL ma przede wszystkim umożliwić inwestorom i analitykom lepsze i bardziej kompleksowe wykorzystywanie publikowanych przez spółki informacji. To z kolei przełoży się na zwiększenie przejrzystości rynków kapitałowych w UE.

3) Które spółki będą musiały sporządzać swoje roczne sprawozdania finansowe w formacie ESEF?

- a) Wszystkie osoby fizyczne i prawne — niezależnie od tego, czy ich siedziba główna znajduje się na obszarze Unii czy państwa trzeciego — których papiery wartościowe (w tym zarówno akcje, jak i obligacje) są notowane na rynku regulowanym w UE, będą musiały sporządzać swoje roczne raporty finansowe w formacie XHTML;
- b) emitenci z UE sporządzający skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF będą musieli znakować je używając elementów taksonomii MSSF, które odpowiadają MSSF przyjętym w UE. Znakowanie jednostkowych sprawozdań finansowych przez emitentów z UE, stosujących krajowe zasady rachunkowości, jest dopuszczone, o ile stosują oni standard iXBRL, a taksonomia została określa

¹ Plik ten jest formatowany przy użyciu rozszerzalnego języka znaczników hipertekstowych (XHTML)

- przez państwo członkowskie, w którym emitenci są zarejestrowani;
- c) emitenci z państw trzecich będą znakowali sprawozdania zgodnie z elementami taksonomii odpowiadającymi MSSF wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (ang. International Accounting Standard Board — IASB). Emitenci z państw trzecich stosujący ogólnie przyjęte zasady rachunkowości państw trzecich nie mogą jeszcze znakować swoich sprawozdań finansowych.

4) Kiedy sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych w formacie ESEF stanie się obowiązkowe?

Wykorzystanie formatu ESEF do sporządzania rocznych raportów finansowych stanie się obowiązkowe w odniesieniu do lat obrotowych rozpoczynających się od dnia lub po dniu 1 stycznia 2020 r. W zależności od długości roku obrotowego raporty większości spółek w formacie ESEF zostaną po raz pierwszy opublikowane w 2021 roku, w związku z publikacją rocznych raportów finansowych za rok obrotowy 2020.

5) Czy wzrosną koszty spółek związane ze sporządzaniem sprawozdań?

Wdrożenie nowego ustrukturyzowanego formatu raportowania, zwłaszcza w zakresie znakowania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnych z MSSF przy użyciu specyfikacji iXBRL, na początkowym etapie może wiązać się z niewielkimi kosztami dla spółek. Koszty będą w dużej mierze zależały od tego, czy dana spółka zdecyduje się sporządzać swoje roczne raporty finansowe przy użyciu standardu iXBRL we własnym zakresie czy też zleci to podmiotom zewnętrznym:

- W przypadku sporządzania sprawozdań we własnym zakresie szacuje się², że koszty wdrożenia przypadające na jedną spółkę związane z przygotowaniem pierwszego raportu rocznego w nowym formacie wyniosłyby średnio ok. 8 200 EUR a koszty związane z przygotowaniem kolejnych raportów rocznych wyniosłyby ok. 2 400 EUR;
- W przypadku outsourcingu koszty związane z przygotowaniem pierwszego raportu rocznego w nowym formacie przypadające na jedną spółkę wyniosłyby średnio ok. 13 000 EUR a koszty związane z przygotowaniem kolejnych raportów rocznych wyniosłyby ok. 4 600 EUR.

W każdym przypadku początkowe koszty ulegną znacznemu obniżeniu po upływie pierwszego roku raportowania³. Stworzenie specjalnego oprogramowania ma pomóc spółkom w ujednoczeniu i automatyzacji procesu sporządzania rocznych raportów finansowych zgodnych z formatem ESEF.

6) Czy wprowadzenie formatu ESEF oznacza też jakieś inne korzyści?

W ramach licznych badań naukowych udokumentowano korzyści z wprowadzenia znakowania raportów finansowych opartego na standardzie iXBRL w wielu jurysdykcjach (w tym niektórych państwach członkowskich UE) na koszt kapitału

² ESMA — Feedback Statement on the Consultation Paper on the Regulatory Technical Standard on the European Single Electronic Format (ESEF) [Stanowisko ESMA w sprawie dokumentu konsultacyjnego dotyczące regulacyjnego standardu technicznego w zakresie europejskiego jednolitego formatu sprawozdawczego (ESEF)], 21 grudnia 2016 r.

³ Jak twierdzi ESMA, ale również jak pokazują wyniki badania AICPA dotyczącego kosztów raportowania z użyciem XBRL

własnego i płynność akcji⁴, dostęp do kredytów bankowych⁵, terminowość dokonywanych badań sprawozdań finansowych⁶ oraz zmniejszenie opłat związanych z badaniem sprawozdań finansowych⁷.

7) Jaki rodzaj poświadczeń przewidziano w odniesieniu do sprawozdań finansowych sporządzanych zgodnie z formatem ESEF? Czy audytorzy będą sprawdzać raporty zgodne z formatem ESEF?

Ponieważ rozporządzenie w sprawie jednolitego elektronicznego formatu sprawozdawczego jest instrumentem prawnie wiążącym, służby Komisji są zdania, że zawarte w nim postanowienia należy traktować jak „wymogi ustawowe” w rozumieniu artykułu 28 ust. 2 lit. (C) ppkt (ii) dyrektywy w sprawie badań sprawozdań finansowych.

8) Jakie działania podejmuje Komisja w celu ułatwienia badania sprawozdań finansowych zgodnych z formatem ESEF oraz wyjaśnienia skutków stosowania go w praktyce?

Komisja zwróciła się do Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA) o zbadanie, w jaki sposób można w praktyce przeprowadzić badanie sprawozdań finansowych zgodnych z formatem ESEF, co ma na celu wydanie ewentualnych wytycznych dla rynku. W kontekście trwającej obecnie [oceny adekwatności publicznego raportowania spółek \(ang. *Fitness Check on public reporting by companies*\)](#), Komisja bada, czy w wyniku audytu ESEF można dokonać ewentualnych zmian w obecnych zasadach przejrzystości.

9) Czy wersja czytelna dla człowieka oraz wersja przeznaczona do odczytu maszynowego stanowią dwie różne wersje pliku ESEF?

Nie. Dzięki formatowi ESEF plik XHTML zawierający roczne sprawozdanie finansowe będzie zawsze czytelny dla człowieka oraz — jeśli zostanie oznakowany przy użyciu standardu iXBRL — umożliwi także odczyt maszynowy danych w nim zawartych.

⁴ Oliver Zhen Li, Chenkai Ni, Yupeng Lin, *Does XBRL Adoption Reduce the Cost of Equity Capital?* [Czy przyjęcie XBRL prowadzi do zmniejszenia kosztu kapitału własnego?] (17 sierpnia 2012 r.). Dostępne na stronie SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2131001> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2131001>

⁵ Devrimi Kaya, Paul Pronobis, *The Benefits of Structured Data across the Information Supply Chain: Initial Evidence on XBRL Adoption and Loan Contracting of Private Firms* [Zalety danych ustrukturyzowanych w łańcuchu dostaw informacji: wstępne dowody dotyczące przyjęcia XBRL i zaciągania kredytów przez firmy prywatne] (29 kwietnia 2016 r.). *Journal of Accounting and Public Policy*, tom 35, nr 4, 2016 r. Dostępne na stronie SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2450858> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2450858>. [Syou- Ching Lai, Yuh-Shin Lin, Yi-Hung Lin, Hua-Wei Huang](#), (2015) *XBRL adoption and cost of debt* [Przyjęcie specyfikacji XBRL i koszt obsługi zadłużenia], *International Journal of Accounting & Information Management*, tom 23, wyd.: 2, s.199–216, <https://doi.org/10.1108/IJAIM-04-2014-0031>

⁶ Keval Amin, John Daniel Eshleman, and Cecilia (Qian) Feng (2018), *The Effect of the SEC's XBRL Mandate on Audit Report Lags* [Wpływ przyjętego przez SEC standardu XBRL na opóźnienia w wydawaniu raportu z audytu] *Accounting Horizons*: marzec 2018 r., tom 32, nr 1, s. 1–27. <https://doi.org/10.2308/acch-51823>

10) Czy wydano podręcznik sprawozdawczości, aby pomóc spółkom w sporządzaniu rocznych sprawozdań finansowych zgodnych z formatem ESEF?

Tak, ESMA udostępnia na swojej stronie internetowej [Podręcznik sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF \(ang. ESEF Reporting Manual\)](#). Podręcznik zawiera wytyczne dla spółek dotyczące sporządzania rocznych sprawozdań finansowych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie jednolitego elektronicznego formatu sprawozdawczego. Podręcznik będzie aktualizowany w razie potrzeby przekazania dodatkowych wyjaśnień oraz w przypadku technicznych zmian rozporządzenia w sprawie jednolitego elektronicznego formatu sprawozdawczego.

11) Czy istnieją pliki taksonomii dostępne we wszystkich językach Unii Europejskiej ułatwiające sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych zgodnych z formatem ESEF?

Tak, [pliki taksonomii ESEF](#) są dostępne na stronie internetowej ESMA we wszystkich językach UE i można je pobrać bezpłatnie. Pliki taksonomii będą aktualizowane przynajmniej raz w roku, tak aby podmioty sporządzające sprawozdania miały dostęp do najbardziej aktualnej wersji tych plików.

12) Czy rejestry przedsiębiorców będą przyjmowały raporty w formacie ESEF od spółek notowanych na giełdzie będących spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością?

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są zobowiązane ujawniać swoje roczne sprawozdania w rejestrze przedsiębiorców, zgodnie z dyrektywą o rachunkowości oraz dyrektywą w sprawie prawa spółek.

Spółki notowane na giełdzie są zobowiązane ujawniać swoje roczne raporty finansowe właściwym organom krajowym oraz w krajowych systemach gromadzenia informacji. Aby uniknąć sytuacji, w której spółki z ograniczoną odpowiedzialnością musiałyby przekazywać te same dokumenty w różnych formatach, Komisja zachęca do ujednoczenia formatu wymiany danych w rejestrach przedsiębiorców poprzez dostosowanie ich do przyjmowania również sprawozdań w formacie ESEF (czyli plików XHTML z oznakowanymi danymi w standardzie iXBRL).

13) Czy akt delegowany dotyczący formatu ESEF będzie podlegał okresowej aktualizacji?

Tak, akt delegowany, o którym mowa, będzie podlegał zmianie raz w roku w celu odzwierciedlenia ewentualnych zmian wprowadzanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB) w taksonomii MSSF.

14) Czy znaczniki XBRL są już obowiązkowe na szczeblu krajowym w państwach członkowskich lub w państwach trzecich?

Niektóre giełdy papierów wartościowych wymagają sprawozdań w formacie XBRL lub są bardzo zaawansowane w programach związanych z XBRL. Najlepiej znany jest system EDGAR, wykorzystywany w Stanach Zjednoczonych przez Amerykańską Komisję Papierów Wartościowych i Giełd (ang. *United States Securities and Exchange Commission* — SEC). Spośród innych jurysdykcji wykorzystujących XBRL można

wymienić Japonię, Kanadę, Koreę Południową i Chiny.

Znaczniki XBRL odzwierciedlają zwykle lokalną taksonomię i — w zależności od sytuacji — w różnym stopniu taksonomię MSSF.

15) Jakie inne działania podejmuje Komisja w celu dalszego wsparcia procesu cyfryzacji w obszarze raportowania spółek?

Format ESEF stanowi dopiero pierwszy krok w procesie cyfryzacji informacji finansowych spółek publicznych. Inne inicjatywy, jak np. aktywacja europejskiego elektronicznego punktu dostępu (ang. European Electronic Access Point — EEAP), mają stanowić uzupełnienie formatu ESEF w procesie cyfryzacji raportów spółek publicznych. Zarówno w kontekście oceny adekwatności publicznego raportowania spółek, jak i pilotażowego projektu [„Europejska brama przejrzystości finansowej”](#) (ang. *European Financial Transparency Gateway*), Komisja bada rolę cyfryzacji w zwiększaniu dostępności i użyteczności informacji dla użytkowników i inwestorów.